

CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 7 april 2011 VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

De heren Aynan (PvdA), Azannay (GroenLinks), De Jonge (VVD), Rutten (VVD), Snoek (CDA), Stapelkamp (Haarlem Plus) en Vrugt (Actiepartij) en de dames Bultsma (CDA), Drogtop (SP), Huysse (GroenLinks), Kerbert (D66), en Özogul-Özen (SP)

Mede aanwezig: mevrouw Hoffmans (voorzitter), de heren Van der Hoek (wethouder, bij agendapunt 7) en Nieuwenburg (wethouder) en mevrouw Taets van Amerongen (griffier)

Verslag: G-J. Timmermans (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.05 uur en heet iedereen van harte welkom.

Zij meldt dat de heer Van den Raadt zich heeft afgemeld vanwege de gelijktijdige installatie van de heer Hagen als wethouder in Alkmaar. Zij zegt aan te nemen dat dit het afscheid van de heer Hagen betekent als lid van deze commissie en wenst hem veel succes in Alkmaar. Berichten van verhindering zijn er ook van mevrouw Breed en mevrouw Koper.

Zij vraagt of de commissie instemt met het voorstel uit de brief van 31 maart om het verslag van de besloten vergadering van 6 januari jl. openbaar te maken. De commissie gaat akkoord.

Zij vraagt of iemand het verslag van de besloten vergadering van 17 maart wil bespreken. Dat blijkt niet het geval. Daarmee is het verslag vastgesteld.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen belangstellenden gemeld.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt conform het voorstel vastgesteld.

4. Conceptverslagen van de commissie Samenleving van 17 en 24 maart 2011

Beide verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heer **Vrugt (Actiepartij)** kondigt een vraag aan voor wethouder Nieuwenburg.

Wethouder **Nieuwenburg** meldt in antwoord op een vraag van de VVD in een vorige vergadering dat het college besloten heeft het verzoek van Midas om een voorziening voor kinderopvang in Noord te organiseren niet te honoreren. Daaraan liggen twee beweegredenen ten grondslag. Ten eerste is de gemeente bezig met het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor het beoogde gebied. Er liggen meer ruimteclaims in dat gebied van verschillende organisaties. In afwachting van die gebiedsvisie worden dergelijke ruimteclaims nu echter niet gehonoreerd. Ten tweede is het college van mening dat het optrekken van een tijdelijke voorziening meer kosten dan baten zou opleveren. Bovendien zijn diverse bestaande organisaties voor kinderopvang in dat gebied al hard bezig om extra plaatsen te creëren om aan de behoefte tegemoet te komen.

Ter advisering aan de raad:

6. Het doel voor ogen: startnotitie Minimabeleid 2011-2014

Insprekers

De heer **Pelsser** van het Platform Minima Organisaties (**PMO**) zegt te beseffen dat de politieke realiteit er een is van de terugtrekkende overheid via bezuinigingen en privatisering. In die discussies duikt telkens het begrip eigen kracht op. Het PMO steunt het streven naar eigen kracht, maar voegt daar wel aan toe dat de overheid een vangnet moet blijven vormen. Het PMO gaat graag in op de uitnodiging van het college om samen te werken aan de uitwerking en invulling van de grote lijnen die in deze nota worden uitgezet. Hij noemt het een prachtige prestatie dat het college in deze tijd van bezuinigingen 3,4 ton heeft weten toe te voegen aan het beleid voor minima. Aan de andere kant ziet hij echter dat in het verleden elk jaar een overschrijding van 5 ton op het budget optrad. Hij vraagt of dit niet per saldo toch een bezuiniging van 1,6 ton betekent.

Armoede noemt hij het gevolg van een complex van factoren. Hij signaleert dat minimabeleid zich ook dient uit te strekken tot terreinen als cultuur, opvoeding en educatie. Het gaat er daar immers om welke bagage wordt doorgegeven aan de komende generaties.

Hij is van mening dat het college een verkeerde volgorde hanteert door nu al de financiële kaders vast te willen stellen, terwijl de inhoud van het beleid nog volop in discussie is. Hij vraagt hoe het college die twee aspecten weer bij elkaar denkt te laten komen.

Het college wil de kwetsbaren ontzien, maar hij mist de criteria voor kwetsbaarheid. Er wordt een evaluatie aangekondigd van de formulierenbrigade. Dat roept bij het PMO de vraag op of het niet handiger zou zijn de formulieren dusdanig te vereenvoudigen dat haast niemand meer behoefte heeft aan hulp bij het invullen. Het beschikbaar stellen van vouchers voor aankopen in kringloopwinkels acht hij te beperkt. Hij stelt voor de keuze uit te breiden met goedkope winkels. Voor de meeste minima is sparen een utopie, merkt hij op. Ten eerste kunnen ze het geld amper missen, ten tweede worden verzoeken om schuldhulpverlening, kwijtscheldingen en andere voorzieningen in de praktijk vaak afgewezen omdat iemand met sparen een eigen vermogen zou hebben opgebouwd. Dat is een cirkel die volgens hem niet rond te maken valt.

In algemene zin acht het PMO deze nota een goede start en herhaalt hij de bereidheid om mee te werken aan de uitwerking.

De heer **De Vries (SoZaWe-raad)** betreurt het dat zijn raad wederom onder tijdsdruk om een advies gevraagd is. Dat gebeurde eerder ook al met de nota over ID-banen. Gelukkig beschikken de leden over een netwerk en heeft men het PMO kunnen consulteren. Ook de SoZaWe-raad is tegenstander van de vouchers die mensen veroordelen tot het inrichten van hun huis met afgedankt spul. Een verruiming van de keuzemogelijkheden lijkt hem wenselijk. Als men mensen in armoede wil laten meedoen in de maatschappij, dan moet men hen ook de kans geven eigen keuzes te maken. En daar is volgens hem beleid op te voeren. Minima, vooral alleenstaanden met kinderen, kunnen vaak niet rondkomen van hun lage inkomen. De overheid kan op papier wel stellen dat ze tien procent moeten sparen, maar dat is meestal niet haalbaar en vaak nog onverstandig ook omdat het een reden kan worden om niet meer in aanmerking te komen voor kwijtscheldingen.

De SoZaWe-raad wil graag betrokken worden bij de uitwerking van deze nota, maar dan wel graag in een ruimer tijdsbestek. Hij refereert in dit verband aan de voormalige BAC (Beleids Advies Commissie) waar de SoZaWe-raad in een vroeg stadium van beleidsvorming werd uitgenodigd voor overleg met de voeten op tafel.

De heer **Rutten (VVD)** spreekt zijn blijheid uit over het credo van vangnet naar springplank dat uit de nota naar voren komt. Hij zegt zich echter niet te herkennen in het negatieve oordeel over het armoedebeleid dat mede met steun van de VVD in de vorige periode is ingezet. Ook toen al werd activering een hoofddoel. Misschien dat het doel van toeleiding naar inkomensondersteunende voorzieningen toen nog iets te veel op de voorgrond stond. Men zal echter moeten erkennen dat er een groep is die niet uit de achterstand zal kunnen komen. Het is de kunst een goede balans te vinden in de toon naar beide kanten zonder te stigmatiseren. Hij wijst erop dat het op peil houden van het minimabeleid niet alleen staat opgenomen in het collegewerkprogramma, maar ook in het coalitieakkoord. Hij signaleert dat er in de nota verbanden gelegd worden met beleid dat nog vastgesteld moet worden en projecten die nog niet geëvalueerd zijn. Veel van zijn vragen zijn ook door de SoZaWe-raad gesteld in zijn advies en door het college in zijn reactie daarop beantwoord. Hij heeft nog twee punten. Het eerste betreft de schuldhulpverlening. Hij wil het accent liever omgebogen

zien naar schuldpreventie om in een vroegtijdig stadium met handreikingen te voorkomen dat mensen diep in de schulden geraken. Zijn tweede punt betreft de aangekondigde nieuwe regeling Jeugd en Onderwijs. Er wordt nu een financieel kader geschetst maar hij vindt het al met al nogal vaag. Het lijkt hem verstandig daar in de commissie onderling ook inhoudelijk van gedachten te wisselen nog vóór het vaststellen van het financieel kader. Dan kunnen er bij het vaststellen van de kadernota direct enkele piketpaaltjes geslagen worden.

De heer **Aynan (PvdA)** stelt dat iemand die de springplank mist, gered zal zijn met een vangnet. Hij acht het een belangrijke taak van de overheid te zorgen voor een vangnet voor mensen voor wie het beklimmen van de sociale ladder niet is weggelegd. De PvdA onderschrijft het belang van maatschappelijke activering van mensen, maar sommige mensen zullen blijvend aangewezen blijven op ondersteuning. Hij bestrijdt de suggestie als zouden mensen nu een uitkering krijgen zonder er iets voor te hoeven doen. Hij wijst op zaken als de sollicitatieplicht en boetes. Hij vraagt het college via O&S met cijfers over de staat van de stad te komen of met een armoedemonitor, zoals die in Amsterdam verschijnt om inzicht te geven in de dynamiek van de groep minima. Hij pleit ervoor het woud van voorzieningen en regelingen te vereenvoudigen zodat mensen een beter zicht krijgen op voorzieningen waar ze recht op hebben.

Hij vraagt wat er gebeurt tussen het moment van de afschaffing van de schoolkostenregeling en de komst van de nieuwe regeling. Hij vraagt om opheldering over de jaarlijkse verlaging van het budget voor ziektekostenverzekeringen voor minima. Verder merkt hij op dat Hof 2.0 wordt opgevoerd als staand beleid, terwijl daar de discussie nog over gevoerd moet worden. Tot slot sluit hij zich aan bij de vraag van het PMO over de bezuiniging van 1,6 ton.

Mevrouw **Kerbert (D66)** is positief over de doelstelling om minima te helpen een duurzame uitweg uit hun situatie te bereiken door te kijken naar de oorzaken en hun actieve inzet te bevorderen. Ook is zij positief over het blijven bestaan van een vangnet, over de speciale aandacht voor kinderen en over het betrekken van partners bij de uitwerking. Als aandachtspunten voor de verdere uitwerking van de startnotitie geeft zij mee dat het niet de bedoeling kan zijn een eigen gemeentelijk activeringsteam op te tuigen of het aantal ambtenaren te verhogen. Nieuw beleid betekent voor haar niet persé het inzetten van meer mensen en middelen. Het gaat om effectiviteit. Zij pleit voor aansluiting bij en betere afstemming van bestaande initiatieven voor activering. Ook zij pleit voor meer duidelijkheid, bekendheid en flexibiliteit in het woud van regelingen. Hof 2.0 is ook in haar ogen beleid in ontwikkeling. Ook vindt zij onduidelijk wanneer de nieuwe regeling voor de jeugd er komt en wat die gaat behelzen. In een volgende uitwerking ziet D66 graag scherper geformuleerde doelstellingen en begrippen die het mogelijk maken de ontwikkelingen beter in beeld te brengen. Ook wil zij daarin aandacht voor landelijke ontwikkelingen en voor de bekendheid van regelingen bij de doelgroep. Voorts zou zij een nadere duiding van de verschillen binnen de algemene doelgroep minima willen zien.

Mevrouw **Bultsma (CDA)** zegt op papier veel overeenkomsten met het CDA-programma te zien. Maar het gaat uiteindelijk om de uitvoering. In het verleden heeft het CDA per motie gevraagd om heldere definities van wat men onder de kwetsbaren verstaat die men zegt te willen ontzien. Zij herhaalt hierbij die vraag. Zij bespeurt een zekere dubbelheid in de nota. Enerzijds staan er concrete maatregelen in om de begroting op orde te brengen. Anderzijds zit daaronder een pleidooi voor nieuw beleid. Zij vindt dat niet rijmen met elkaar of met het voorliggende besluit om binnen het bestaande budget ruimte vrij te maken voor nieuw beleid. Het komt haar voor als een pleidooi voor een dakkapel terwijl het huis er niet is en zelfs het bouwplan nog niet is afgerond. Zij is benieuwd hoe hier een goede richting aan gegeven kan worden.

De heer **Stapelkamp (Haarlem Plus)** zegt dat minima geen brood kunnen kopen van trots of zelfvertrouwen dat ze volgens de nota zouden winnen bij belonend beleid. Alle geld dat ze krijgen hebben ze nodig om hun vaste lasten te dekken. Kinderen van minima zijn vaak het kind van de rekening omdat het hun ouders ontbreekt aan zelfvertrouwen. Hij vraagt hoe het college denkt dat deze mensen het op termijn wel gaan redden en hoe de gemeente dat gaat ondersteunen. Verder is hij benieuwd welke norm gehanteerd wordt om uit te maken of iemand langdurige ondersteuning behoeft

dan wel stimulering van eigen kracht tot zelfredzaamheid. Hij uit zijn twijfels bij de vouchers voor verstrekkingen in natura via kringloopwinkels, mede gezien de beperkte levensduur van bijvoorbeeld energieverwendend witgoed. Als potentieel concurrent in de sector van gebruikte goederen wil hij dat met enige terughoudendheid naar voren brengen.

De heer **Azannay (GroenLinks)** zegt al veel gehoord te hebben wat hij naar voren had willen brengen. Hij benadrukt de noodzaak van regelingen voor mensen die ondersteuning behoeven. Hij zegt het een verkeerde volgorde te vinden dat nu het financieel kader wordt vastgesteld en pas later de inhoud.

De heer **De Jonge (VVD)** voert aan dat het juist goed is dat het college nu te midden van bezuinigingen de financiële kaders voor minimabeleid overeind weet te houden en zelfs iets verruimt. Later kan men het dan hebben over de invulling van dit werkbudget.

De heer **Azzannay (GroenLinks)** zet vraagtekens bij de voorgespiegelde besparingen op de collectieve ziektekostenverzekering en bij het verstrekken van tweedehandsartikelen. Hij zegt zich te realiseren dat het gaat om een startnotitie, maar dat hij het moeilijk vindt te beoordelen of er geen stappen in de verkeerde richting gezet worden. Het verheugt hem dat de expertise van PMO en adviesraden ingeschakeld wordt bij de uitwerking, die hij daarom graag tegemoetziet. Ook hij vraagt naar de criteria voor het benoemen van kwetsbaren. Het bevorderen van eigen kracht is een goede zaak, maar kan de overheid niet ontslaan van haar verantwoordelijkheid voor deze mensen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** heeft bijna alles al gehoord wat hij had willen zeggen, te beginnen met de sprekers. Hij beseft dat dit een startnotitie is, maar hij heeft geen idee waar hij inhoudelijk mee akkoord zou gaan. Hij neemt aan dat de commissie niet akkoord zal gaan met de voorgestelde volgorde, omdat hij daar alle fracties bezwaren tegen heeft horen maken.

De heer **Rutten (VVD)** vindt dit een te vlugge sprong naar een conclusie. Hij heeft willen betogen dat de commissie de discussie naar zich toe moet trekken. Hij wil juist de kaders vaststellen en de discussie meer gelijktijdig laten verlopen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** is het daarmee eens. Volgens hem doet de verborgen bezuiniging van 1,6 ton het coalitieakkoord geweld aan. Het is volgens hem een bezuiniging op het budget voor mensen die niets kunnen missen. Hij heeft geen behoefte aan een semantische discussie of het nu gaat om de inzet van minder middelen of het anders inzetten van beschikbare middelen. Hij pleit voor een inhoudelijke discussie. En hij mist inhoud in het stuk. Hij vraagt zich af waarom de laatste ton Aboutaleb-gelden nu weggestreept wordt in plaats van die juist te benutten nu hij er dit jaar nog is. Hij betwijfelt de opvatting dat minima zouden kunnen sparen voor nieuwe huisraad. Hij laakt de korte reactietijd die de SoZaWe-raad wederom kreeg. Hij deelt de zorg over de ziektekostenverzekering, temeer daar hem nu al regelmatig klachten bereiken dat het daarmee in de uitvoering misgaat.

Mevrouw **Drogtop (SP)** zegt dat de bezuiniging indruist tegen het coalitieakkoord. Zij vraagt of het college nog geld gaat vrijmaken om de lege pot voor re-integratie te vullen. Hoe wil men anders die eigen kracht van mensen gaan stimuleren? De vouchers acht zij betuttelend en in tegenspraak met die eigen kracht en keuzes. Het gaat om leningen dus mogen mensen zelf uitmaken waar ze die besteden, net zoals ze bestedingsvrijheid dienen te hebben voor hun budget. Ook zij laakt de korte reactietijd voor de SoZaWe-raad.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt dat het afschaffen van de nuttige schoolkostenregeling in afwachting van nieuw beleid neerkomt op een bezuiniging. In het vorige college werd volgens haar ook al aangestuurd op eigen kracht en activering. De vraag is welke criteria gehanteerd gaan worden om te bepalen welke mensen hulp en ondersteuning nodig hebben. Zij vraagt of het de richting uit gaat dat mensen die niet activerend genoeg bezig zijn, hun recht op een langdurigheidtoeslag verspelen. Er zullen altijd mensen zijn voor wie activering niet van toepassing is. Laat men die dan stikken?

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat leven in armoede verschrikkelijk is voor mensen. In Haarlem is een goed en adequaat sociaal beleid. Dit college wil dat peil handhaven. De structurele overschrijding op openeinderegelingen wordt in dit voorstel rechtgetrokken door het budget te verhogen. Dat kan volgens het college zonder het sociaal beleid aan te tasten door de beschikbare middelen anders in te zetten. In het verleden waren de regelingen voor minima vooral toegespitst op extra inkomensondersteuning. Dit college wil meer gericht inzetten op activering, maar is zeker niet van plan rigoreus te gaan kappen in langdurigheidtoeslagen, maar denkt wel dat daar meer stimulansen tot activering aan verbonden kunnen worden. Daar zullen later voorstellen over volgen. Het moet gaan in de richting van individueel maatwerk, want er zijn grote verschillen in mogelijkheden van mensen binnen de algemene noemer minima.

Hij spreekt zijn trots uit over het grotendeels intact laten van het budget voor deze groep, waar op elk ander beleidsterrein fors bezuinigd moet worden. Maar dat betekent niet dat het beleid stil dient te staan. Hij wil er met gezond verstand en kennis van nieuwe ontwikkelingen naar blijven kijken. Als de economie aantrekt, zullen alle mensen nodig zijn, ook de mensen die nu op een minimum zitten; dat is een extra motief voor activering. Volgens hem vinden minima het ook niet erg als ze gestimuleerd worden aan de slag te gaan.

De startnotitie geeft een richting aan die het college wil inslaan na de patstelling van de kadernota. Men kan tegenwerpen dat het nu vooral om een financieel kader gaat. Maar dan doet men geen recht aan de vraag van het college of dit een wenselijke richting is.

Mevrouw **Özogul (SP)** werpt tegen dat de SP niet kan instemmen met wat zij niet anders kan zien dan als een bezuiniging. Per saldo gaat er volgens haar voortaan minder geld naar het minimabeleid.

De heer **Rutten (VVD)** constateert dat een verruiming van het budget door de SP dus gezien wordt als een bezuiniging. Hij wil het juist hebben over de keuzes die de commissie zou willen maken. Moet de inzet vooral gepleegd worden voor inkomen of juist voor werk? Voor volwassenen of voor kinderen? De commissie kan volgens hem wel degelijk richtingen en criteria aangeven.

De **voorzitter** bespeurt na interrupties over en weer dat er een onoverbrugbaar verschil van inzicht tussen SP en VVD bestaat over de vraag of er sprake is van een bezuiniging en geeft het woord terug aan de wethouder.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt die kloof ook niet te kunnen dichten. De inkomsten en uitgaven worden in zijn visie weer met elkaar in balans gebracht voor de begroting en er komen extra investeringen in minimabeleid. Bij de vouchers snijdt het mes volgens hem aan twee kanten. Het is een inzet om mensen in staat te stellen hun huis duurzaam in te richten met spullen uit de kringloopwinkels. Dat doen ook mensen die niet op het minimum zitten. Hij noemt zichzelf als voorbeeld. Dat is goedkoper en goed voor de duurzaamheid. Er zijn meer kringloopwinkels in Haarlem. Hij streeft naar een uitvoerbare regeling die mensen keuzes laat en in staat stelt spullen van voldoende kwaliteit aan te schaffen.

Mevrouw **Drogtrop (SP)** merkt op dat vloerbedekking en gordijnen niet in kringloopwinkels te koop zijn.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt niet te begrijpen waarom bij dit punt die nadruk op eigen kracht volledig ontbreekt. Bovendien worden volgens haar de minima zo gedwongen spullen van mindere kwaliteit te kopen.

De heer **Stapelkamp (Haarlem Plus)** vraagt of de vouchers ook bij andere aanbieders van tweedehands spullen besteed kunnen worden.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt niemand te willen verplichten tot aankopen in een kringloopwinkel. Hij vraagt hem de kans te geven dit idee gebalanceerd uit te werken met optimalisering van keuzevrijheid.

Mevrouw **Bultsma (CDA)** vraagt of de vouchers net zo veel waard zijn als het geld dat nu voor inrichting wordt verstrekt. Als dat minder is dan is er dus toch sprake van bezuinigen.

Wethouder **Nieuwenburg** wil liever spreken van verduurzaming.

De heer **Rutten (VVD)** zegt dat deze termen als verduurzaming en optimalisering van keuzevrijheid nu lijken te camoufleren dat er toch bezuinigd wordt. Dan wordt het hem wel moeilijk gemaakt dit stuk te blijven verdedigen.

Mevrouw **Drogtrop (SP)** ziet op pagina 5 voor de komende jaren een korting van 1 ton op de uitgaven voor herinrichting. Zij vermoedt dat dit te maken heeft met de bezuiniging dankzij de vouchers.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat het daar wel ongeveer op zal neerkomen. Hij acht dat een te verdedigen maatregel als aan de ene kant de minima daarmee geholpen zijn aan huisraad en aan de andere kant meer ruimte gemaakt wordt voor activering. Dat is volgens hem de keus waar het om gaat. Bij de schoolkostenregeling bestaat een verschil tussen schooljaar en boekjaar. Daar zit een kloof in die hij nog moet zien te overbruggen. Het college heeft wel de intentie die regeling te wijzigen. Hij wijst erop dat de regeling dateert uit de tijd dat er nog geen sprake was van gratis schoolboeken. Dat geld kan anders ingezet worden.

Mevrouw **Özogul (SP)** werpt tegen dat de schoolboeken toen betaald werden uit andere studiefondsen. De 100 euro voor de basisschool en de 200 voor het voortgezet onderwijs waren bedoeld voor andere uitgaven zoals schrijf- en gymnastiekspullen.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat dit voorstel nog nadere uitwerking behoeft.

De heer **Aynan (PvdA)** vraagt hoe de wethouder denkt over zijn suggesties voor een armoedemonitor en mogelijkheden om winst te behalen door een vereenvoudiging van de regelingen.

Mevrouw **Bultsma (CDA)** vraagt naar de criteria voor kwetsbaarheid. Zij blijft zitten met haar vraag of er nu sprake is van bezuinigingen. Het geld voor schoolkosten blijft volgens haar nodig, al zijn er volgens haar creatieve oplossingen mogelijk om te zorgen dat het geld besteed wordt aan het doel waarvoor het wordt gegeven.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt al vaker gepleit te hebben voor uitkeringen in natura, bijvoorbeeld door deelname aan schoolreisjes mogelijk te maken.

De heer **Stapelkamp (Haarlem Plus)** vraagt wie de normen voor eigen kracht gaat bepalen. Hij acht zich daar zelf als eenvoudig raadslid niet toe in staat. Daar moet volgens hem een deskundige aan te pas komen, bijvoorbeeld een psycholoog.

De heer **Azzannay (GroenLinks)** is verbijsterd door de antwoorden van de wethouder. Spreker zegt nu niet meer te kunnen beoordelen welke kant het uit gaat met die kringloopwinkels en schoolgelden. Hij wil zijn fractie eerst raadplegen.

De heer **Rutten (VVD)** zegt richting de heer Stapelkamp dat volgens de gemeentewet de raad de kaders dient te stellen, niet externe deskundigen. Hij vraagt met welk doel de heer Azzannay zijn fractie wil raadplegen. Deze notitie hangt immers samen met de informatieplicht van het college, niet met besluitvorming. Zit er soms een motie vreemd in het verschieft?

De heer **Azzannay (GroenLinks)** zegt dat hij met zijn fractie wil spreken over de gehoorde antwoorden van de wethouder. Het minimeleid gaat GroenLinks ter harte, daarom hecht hij extra aan het oordeel van zijn fractie. Bij de kadernota komt de fractie met haar oordeel.

De heer **Rutten (VVD)** wijst op het verschil tussen het voorkomen van overschrijdingen en bezuinigen. Het gaat om gezond financieel beleid. Hij spreekt zijn bedenkingen uit tegen een vouchersysteem. Dat is een inbreuk op de keuzevrijheid en klopt niet met het credo van eigen kracht. Hij ziet het als een ongelooflijke stigmatisering dat minima met oude rotzooi moeten zitten en noemt het een terugkeer naar de ouderwetse bedeling. Daar wil hij het met zijn fractie nog over hebben. De wethouder heeft volgens hem alle vrijheid om spullen te kopen in een kringloopwinkel, maar hij hoeft er niet zijn hele huis mee in te richten.

Mevrouw **Kerbert (D66)** begrijpt dat het college in deze startnotitie grote lijnen uitzet en streeft wordt naar een zo goed mogelijke begroting. Zij vraagt wanneer meer duidelijkheid te verwachten is over de nieuwe regeling voor jeugd en onderwijs. Zij pleit ervoor nog eens kritisch te kijken naar de vouchers. Zij wil die meer zien als aanvulling dan als een verplichting om alles daarmee aan te schaffen.

Mevrouw **Drogtrop (SP)** noemt de bezuiniging en de afschaffing van de schoolkostenregeling schandalig. Zij ontraadt de vouchers absoluut. Zij zegt uit te kijken naar de verdere discussie.

Mevrouw **Özogul (SP)** herhaalt haar vraag hoe voorkomen gaat worden dat kwetsbaren tussen wal en schip terechtkomen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** zegt nog aan het bijkomen te zijn. Haarlem Duurzaam zal volgens hem nooit meer hetzelfde zijn nu de wethouder het begrip duurzaamheid associeert met vouchers en bezuinigingen. De gemeente kan zelf niet eens sparen, getuige overschrijdingen van budgetten, maar wil dat wel aan minima opleggen. Hij vindt dat men geen budgetten via de achterdeur moet aanpassen omdat mensen daar te weinig gebruik van maken. Als minima zich kunnen verbeteren, is dat prima, maar er moet wel voldoende budget blijven voor degenen die niet kunnen klimmen. Hij zegt een motie vreemd te overwegen omdat ook nu weer alles aan de kadernota wordt opgehangen, net als eerder bij re-integratie gebeurde. Hij vindt dat er inhoudelijk meer aan die kadernota moet voorafgaan.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dankbaar gebruik te willen maken van de aangereikte suggesties om het beleid voor deze kwetsbare groep te verbeteren in vervolgnota's en uitvoering. Het is nadrukkelijk zijn bedoeling geld voor schoolkosten vrij te maken. Hij bestrijdt de bezuiniging die door SP wordt gelaakt en blijft erbij dat er in de begroting 3,4 ton structureel extra wordt vrijgemaakt voor verruiming van het beleid voor kwetsbare groepen.

Mevrouw **Özogul (SP)** interrumpeert enkele malen om nogmaals aan te geven waarom er in haar ogen wel degelijk sprake is van bezuinigingen en om zich te verweren tegen het beeld dat de wethouder geeft.

De heer **Rutten (VVD)** zegt de opvattingen van de wethouder duidelijk te vinden en diens keuze in grote lijnen te steunen.

De **voorzitter** stelt dat ieder commissielid en ook de wethouder het recht heeft de zaken scherp te stellen en politieke verschillen naar voren te brengen. Dat hebben alle partijen gedaan en als men het niet eens kan worden dan is dat een gegeven dat men dient te accepteren.

Wethouder **Nieuwenburg** vervolgt dat hij bezig is de minima buiten schot te houden, iets wat in veel andere gemeenten niet gebeurt. Hij wil iets fundamenteel beters tot stand brengen en kan daarbij elke input gebruiken van ieder commissielid met suggesties voor verbetering of alternatieven. Hij belooft te zullen kijken naar de monitor en mogelijkheden om het bereik naar minima te verbeteren. Hij wil dat ook bespreken met het PMO en de SoZaWe-raad. Als criterium voor minima en kwetsbaren hanteert hij het inkomen.

De **voorzitter** sluit het agendapunt af met de opmerking dat het onderwerp in ieder geval terugkomt bij de kadernota en dat de commissie daarop kan ingrijpen met alle middelen die haar ter beschikking staan.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor een pauze.

De **voorzitter** heropent de vergadering.

Overige punten ter bespreking

7. De Jeugd van Schalkwijk

Inspreker

De heer **Jansen, directeur van stichting Dock**, zegt namens het jongerenwerk in Schalkwijk de focus op de jeugd daar toe te juichen. Prisma bestaat niet meer en gaat door onder de naam Futurezz. De beschrijving van de straatcultuur in het rapport is goed. Als dat je enige cultuur is, heb je grote moeite om aan de bak te komen. Hij mist in het rapport echter twee wezenlijke dingen. Ten eerste de opvoeding. Daar beginnen veel problemen mee. Bij een klein aantal gezinnen staan kinderen onder toezicht. Het is van belang te voorkomen dat over tien jaar de kleuters van nu dezelfde problemen komen veroorzaken. Hij pleit voor de inzet van gezinscoaches. Ten tweede mist hij aandacht voor de stedenbouwkundige setting waar voor de jeugd weinig te beleven valt. Dat leidt tot het zoeken van reuring bij het winkelcentrum, het beloofde land voor minima met als hoogtepunt de AH XXL. Hij is er voorstander van een soort mentaal eigendomschap van dat winkelcentrum bij jongeren aan te kweken en er zeker geen fort van te maken. Spreker heeft de winkelmanagers daartoe uitgedaagd voor een brainstormsessie. Het is geen eenvoudige groep, de jongeren vertonen lastig gedrag. Er ligt een waslijst met verwachtingen aan het jongerenwerk. Maar die is niet af te werken met de huidige bezetting. Het wordt hard werken geblazen voor iedereen, voor de jongerenwerkers net als voor de raad. Maar volgens hem ligt Dock op schema.

De heer **Aynan (PvdA)** vraagt hoe het kan dat men er ondanks de inzet van veel instellingen niet in slaagt zaken voor elkaar te krijgen als het gaat om opvoeding.

De heer **Janssen** zegt daar geen deskundig antwoord op te kunnen geven omdat hij geen opvoedingsondersteuning in huis heeft. De gezinnen waar het om gaat zijn in beeld. Maar men is in Haarlem te voorzichtig om vanuit de opvoedkundige invalshoek stevig in te grijpen.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt dat het gaat om een groot stadsdeel, waar de meeste mensen met plezier wonen en waar veel investeringen zijn gedaan om tot een sluitende ketenaanpak te komen, stageplaatsen te scheppen en voor sportgelegenheid. Maar daar gaat de gemeente nu juist weer op beknibbelen. Er zijn goede initiatieven, maar in deze tijd van bezuinigen moet er meer gedaan worden met minder mensen. Er is een kleine, maar hardnekkige groep overlastgevers. Het kaf moet van het koren gescheiden worden. Wie geboden kansen niet wil oppakken moet stevig aangepakt worden. Spreker is geschrokken van de overlast gevende groep van jeugd tussen de 8 en 15 jaar. Vijf jaar geleden waren er ook al alarmerende signalen in de nota Meedoen of Uitvallen. Daar lijkt niets mee gebeurd te zijn. Hij pleit voor een sociaal deltaplan met alle partners om te voorkomen dat ook deze groep buiten de boot valt. Dat vereist maatwerk, geen algemene maatregelen als een avondklok die iedereen treft. De politie kan nu al veel effectiever een gebiedsverbod instellen, gericht op een individu en niet als stigma op een hele groep. De politie is bezorgd over de toename van inbraken. Spreker wijst op de schaamtecultuur binnen de Marokkaanse gemeenschap die ouders belemmert hulp in te roepen als hun kind niet deugt. Zulke ouders moet geleerd worden zich over hun schaamte heen te zetten.

De heer **Snoek (CDA)** vraagt of in het deltaplan ook afgerekend wordt met de voorzichtigheid.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** is het net als het CDA eens met het betoog van de PvdA. Hij vraagt of er in het deltaplan ook een rol is weggelegd voor de zelforganisaties als intermediair.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt die rol uitdrukkelijk te hebben benoemd in het deltaplan. Daarom zegt hij ook de bezuinigingen op die zelforganisaties ter discussie te stellen.

De heer **Snoek (CDA)** deelt zijn complimenten uit voor het rapport. Jeugdoverlast is van alle tijden, zo stelt hij, het verschil is echter dat men het in deze tijd op zijn beloop heeft gelaten. Het schrille beeld dat uit het rapport oprijst, baart hem grote zorgen over de toekomst van deze jeugd. Hij vindt het onbegrijpelijk dat het college op pagina 15 van het rapport laat blijken de situatie niet ernstig te nemen en de overlast afdoet als stoerdoenerij. Hij vraagt zich af wanneer men de situatie dan wel ernstig neemt.

Spreker is blij met de voorstellen voor de koppeling aan sportclubs, een betere regie en samenwerking. Hij vindt de aanpak die het rapport bepleit nog erg voorzichtig en pleit voor een stevigere aanpak met drang en dwang. Hij vindt een avondklok een prima instrument dat niet bij voorbaat geschuwd moet worden, maar dat dient te worden onderzocht op bruikbaarheid en net als andere maatregelen prominent op de agenda moet staan.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt dat bekend is om welke jongeren het gaat. Dan zijn er betere mogelijkheden om gericht op te treden. De hangjongeren geven overdag overlast. Dan heeft een avondklok weinig zin. Men moet geen bestuurlijke machotaal hanteren en daarmee ook de mensen van goede wil vervreemden van medewerking aan correctiemaatregelen. Hij ziet meer heil in activiteiten die gericht zijn op preventie.

De heer **Snoek (CDA)** zegt te verwachten dat men een avondklok in overleg met de politie en jongerenwerk kan instellen als er iets gebeurt. Het is een van de mogelijke maatregelen, niet de enige. Hij vraagt een krachtig optreden van de wethouder. Dat is ook bij andere onderwerpen toegezegd. Hij vraagt nu om uitwerking en een prominente plaats op de agenda. In de vorige raadsperiode heeft het CDA volgens hem gepleit voor meer jongerenwerkers. Hij vraagt wat er gedaan is met het rapport-Noorda. Hij is voorstander van bestuurlijke boetes en het aanspreken van ouders op het gedrag van hun kinderen. Ook cameratoezicht wijst hij niet af. Hij verwijst naar de wethouder voor jongerenwerk in Amstelveen die onconventionele stappen niet schuwt. Hij vraagt de wethouder of die het urgentiebesef van vijf voor twaalf deelt.

De heer **Rutten (VVD)** zegt dat men de sluimerende avondklok dan net zo goed meteen voor de hele stad van toepassing kan laten zijn, net als bij preventief fouilleren.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt al 25 jaar in Schalkwijk te wonen en daar veel te spreken met de jeugd. Zij bevestigt dat er een grote groep is zonder toekomstperspectief of zelfvertrouwen. Die groep heeft hulp nodig. Er is daarnaast een harde kern die hard moet worden aangepakt. Een avondklok heeft volgens haar niet veel nut. Jongeren zullen proberen over een avondklok heen te gaan. Maar er zijn veel jonge kinderen om tien uur 's avonds nog op straat. Die moeten aan de hand naar hun ouders gebracht worden om hen daarop aan te spreken. De aanpak van jongeren die dealen ziet zij als een taak van de politie. De plekken en de dealers zijn volgens haar voldoende bekend bij de politie.

De heer **Snoek (CDA)** is het eens met het naar huis brengen van jonge kinderen. Het CDA wil ook de kosten daarvan op de ouders verhalen. Hij vraagt of de SP het schaamtegevoel wil doorbreken.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt niet te verwachten dat er financieel verhaal te halen valt bij deze ouders, veelal minima. Er moet hulp komen en er moeten afspraken worden gemaakt. In moedercentra geven moeders aan dat er problemen zijn, maar dat ze niet weten waar ze terecht kunnen. De harde kern moet aangepakt worden door politie en straffen. Zij zegt dat Marokkaanse ouders haar huilend hebben verteld over hun onmacht over hun meerderjarige kinderen. Zij weten niet waar ze het moeten zoeken. Een groot deel van deze jongeren gaat naar het vmbo. Maar daar is juist veel uitval, zodat ze zonder diploma op straat belanden. Een goede overdracht van school naar school heeft haar steun. Maar zij wijst ook op het gebrek aan stageplekken. Daar moeten afspraken over gemaakt worden tussen zakenwereld en scholen. De mensen hebben geen geld voor sport in clubverband. Maar de jongeren nemen wel deel aan laagdrempelige sportactiviteiten in de wijk. Die moeten er dus meer georganiseerd

worden. Zij pleit voor een apart debat over de zorgwekkende groep jongeren van 8 tot 15 jaar. Daar wil zij ook de basisscholen bij betrekken. Een goede ketenaanpak acht zij nodig. Zij vraagt of er bij inburgeringstrajecten ook modules zitten over opvoeding.

Mevrouw **Huijsse (GroenLinks)** betreurt het dat er problemen bij Prisma nodig waren om zaken grondig uit te laten zoeken. De problematiek is immers niet nieuw. Zij vraagt hoe de regie te voeren valt als er zoveel spelers in het veld zijn. Zij vraagt om een toelichting op het gebruik van de termen effectiever en meer. Wat is er tot nu toe dan niet gedaan? Een avondklok gaat haar te ver. Zij vraagt of het college bang is dat het met alle partners niet gaat lukken. Zij is benieuwd of de ambtenaren zelf met de jongeren om tafel hebben gezeten of alleen met de professionals. Zij vraagt waarom de professionals geen contact hebben met de groep 8-15. Zij mist daarvoor een specifieke aanpak in het plan. Een deel van de jongeren moet volgens haar ook in beeld zijn als werkloos. Zij acht de aanpak niet vernieuwend en pleit voor een individuele om aanpak om zelfvertrouwen en vaardigheden bij te brengen. Zij vraagt of het college niet tevreden is met de huidige aandacht en nazorg en hoe men dan denkt dit te kunnen aanpakken als er te weinig personeel is. Zij vraagt hoe de gemeente opvoeders beter kan helpen en kan voorkomen dat in gezinnen met oudere ontspoorde kinderen ook de jongere broers en zusters ontspreiden. Zij vraagt hoe de gemeente werkgevers kan motiveren tot het scheppen van stageplekken als er geen geld is. Zij zegt halsreikend uit te zien naar de uitwerking van dit rapport.

Mevrouw **Kerbert (D66)** is blij met deze nota die een goede analyse geeft van deze doelgroep. Een minpunt vindt zij dat de zaak erg beleidsmatig wordt ingestoken, en niet vanuit het perspectief van de jongeren zelf en wat hen aanspreekt. Ook is zij benieuwd hoe de afstemming en regie verloopt bij zoveel partijen. Een avondklok vindt zij erg ver gaan. Zij vraagt hoe het jongerenwerk op vrijwillige basis eruit gaat zien. Naast opvoedingsondersteuning zijn er volgens haar ook zwaardere hulpvormen en een juridische aanpak nodig om erger te voorkomen. Zij pleit voor een integrale, niet verkokerde aanpak op het terrein van school, werk en opvoeding.

De heer **Rutten (VVD)** is blij dat de wethouder deze toezegging heeft opgepakt. Hij had wel graag meer over de oorzaken gezien.

De heer **Aynan (PvdA)** wijst hem op een rapport van de GGD Kennemerland dat hij graag een keer in deze commissie zou willen bespreken.

De heer **Rutten (VVD)** vindt de actiepunten in het rapport enigszins vrijblijvend. Er staat veel over het hoe maar weinig over het wat. Kennelijk is alle inzet tot nu toe niet voldoende geweest. Hij bepleit het faciliteren van zaken rond stages voor kleine ondernemers. Hij heeft zelf geen nieuwe law&order-ideeën, behalve dat ze individueel gericht moeten zijn. Daarom is hij tegenstander van een avondklok.

De heer **Snoek (CDA)** zegt niet te begrijpen dat prominente VVD'ers als Remkes en Opstelten wel voorstanders zijn van een avondklok maar de VVD Haarlem niet.

De heer **Rutten (VVD)** zegt dat ook niet te kunnen uitleggen. Maar hijzelf acht het categoriseren van groepen niet liberaal en gelooft bovendien niet dat die methode in Schalkwijk effectief is. Hij is wel voor een individueel gebiedsverbod. Het kijken of er gewerkt kan worden met preventieve dwangsommen is wel een bruikbaar nieuw idee. Hij stemt in met het betoog van Dock: eropaf! Er moet daarvoor capaciteit en ruimte komen. Hij hoopt dat dit rapport niet zal uitmonden in een nieuwe serie beleidsnotities maar in uitvoering van een aanpak.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** zegt veel inspiratie gekregen te hebben van de spreker. Hij pleit voor meer vertrouwen in de professionals van streetcornerwerk en jongerenwerk. Opgroeien is volgens hem lastig in deze tijd. Het gaat erom de verbondenheid met de eigen omgeving en met elkaar te leren ontdekken. Hij pleit ervoor de saamhorigheid in groepen daarvoor positief te benutten en niet alleen naar repressie te grijpen. Deze jongeren missen iets, de kunst is ze dat weer te laten ontdekken.

De heer **Stapelkamp (Haarlem Plus)** vindt dat de jeugd van 8 tot 15 jaar nog kinderen zijn en dus onder de volle verantwoordelijkheid van de ouders vallen. Het deltaplan van de heer Aynan spreekt hem erg aan. Hij is ook geporteerd voor gezinscoaches om de schaamtecultuur te doorbreken. Hij vraagt zich af waarom het zo lastig is de harde kern aan te pakken als ze bij naam en toenaam bekend is.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat ook wethouder Van der Hoek aanwezig is vanwege diens portefeuille Welzijn. Hij zegt een integrale aanpak en sluitende ketenaanpak op het oog te hebben. Hij is zelf vanaf zijn twaalfde jaar actief in Schalkwijk en hecht eraan de zaken in een juist perspectief te zetten. De meeste jongeren hebben er een fijne jeugd en genieten volop van de ruimte en mogelijkheden. Er is echter een kleine groep die overlast geeft. De aanleiding voor dit rapport waren de problemen bij Prisma. Er is wel degelijk iets aan de hand en daarom is men ook bezig met dossiervorming. De voor te stellen maatregelen gaan van zacht tot hard: het versterken van de keten, het tegengaan van schoolverlaten, een jongerenloket in de wijk om werk en leerwerktrajecten actief uit te zetten en perspectieven te geven. De handschoen om jongeren een plek en rol rond het winkelcentrum te geven wil hij graag oppakken. De zondagsopenstelling acht hij goed voor de werkgelegenheid van deze doelgroep. Hij is bezig aan een nota Jongerenwerk. Daarin zullen de keuzes van het college zichtbaar worden. Het CJG is nog niet zo lang geleden geopend in Schalkwijk, de loop naar de opvoedingsondersteuning moet er nog in komen. Er wordt gewerkt aan verbetering van de ketenaanpak en een plek waar alle informatie samenkomt. Het voornemen om de focus op Schalkwijk te richten betekent niet per definitie dat er meer geld in moet worden gestoken. Het gaat om een betere aansturing en regie en het aanspreken van de jongeren. Het is een uitdaging aan iedereen die daar de koe bij de hoorns wil vatten.

Ook een avondklok is volgens hem individueel en kan pas ingesteld worden na dossiervorming. Het is zekere geen generieke maatregel. Maar hij wil hem kunnen inzetten als het echt nodig is. Op verzoek van de PvdA is hij bereid dat besluit dan met argumenten te verantwoorden naar de raad. Hij wil de wettelijke mogelijkheid krijgen om de maatregel toe te passen, wat niet hetzelfde is als dat hij hem ook wil toepassen. Er is nu geen directe aanleiding, maar hij wil voorbereid zijn op noodgevallen. Hij zegt op meer vorderingen gehoopt te hebben als het gaat om inzicht. Maar het in beeld brengen van deze doelgroepen blijkt lastig. In het verleden was er het project Justitie in de Buurt, maar dat is door minister Donner helaas afgeschaft. Men doet zijn best de zaken nu weer op te pakken. Hij zal eens informeren naar die wethouder uit Amstelveen.

De rol van het onderwijs staat ook beschreven in een andere notitie. Ook in het kader van de leerplicht zijn zaken in Schalkwijk aangescherpt. Het verbeteren van het onderwijsklimaat in Schalkwijk staat prominent op de agenda. Hij zegt te rekenen op de steun van de commissie voor het realiseren van goede schoolgebouwen, kwaliteit en goede leerkrachten. Die zijn belangrijk voor het investeren in jongeren in Schalkwijk. De scholen worden dan ook meer een centrum van de wijk, met combinatiefunctionarissen om die functie in de wijk te versterken en uit te bouwen. Zo kan een goed sociaal netwerk geborgd worden. Hij zegt daar nadere voorstellen over toe.

De **voorzitter** zegt hiermee dit onderwerp voorlopig te willen afsluiten. Bij de behandeling van de komende nota Jongerenwerk kan er verder inhoudelijk over gesproken worden. De commissie gaat akkoord met haar voorstel.

8. Rondvraag

De heer **Vrugt (Actiepartij)** zegt dat hij ruim een maand geleden digitaal vragen heeft ingediend rond de nota over id-banen. Hij wil weten waarom de SoZaWe-raad daar niet actief om een advies is gevraagd. Verder vraagt hij wanneer een voor beroep vatbare beslissing rond dit beleid richting de instellingen te verwachten valt. Hem heeft het bericht bereikt dat er al een bezwaar is ingediend op basis van het collegebesluit.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat elke subsidiebeschikking vatbaar is voor een bezwaarschrift naar de bezwarencommissie. Beschikkingen zijn voor beroep vatbaar, beleid echter niet.

Hij zegt grote waardering te hebben voor de SoZaWe-raad, maar dat er soms helaas maar weinig reactietijd is. Hij wil de raad zeker betrekken bij de vervolgstappen rond het minimabeleid en id-banen. Daarover zijn goede afspraken gemaakt. Hij kondigt een tussentijdse notitie aan over id-banen. Die geeft een beeld van hoe het college voorsorteert in dit traject.

9. Agenda komende commissievergadering(en)

Er worden geen ingekomen stukken of onderwerpen aangedragen voor behandeling.

10. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.15 uur.